

II. BÖLÜM

**► AVRUPA'DA SERBEST ECZACILIK:
OLGULAR VE RAKAMLAR**

Tablo 1 Ekonomi ve Sağlığa İlişkin Temel Veriler

Ülke	Nüfus	Kişi Başına Düşen GSYİH (EUR)	Kadınlar için Yaşam Beklentisi	Erkekler için Yaşam Beklentisi	Kişi Başına Düşen İlaç Harcaması	Kişi Başına Düş. Sağlık Bakım Harcaması	GSYİH'deki Sağlık Bak. Yüzdesi
Avusturya	8.040.000	27.155,82	81,7	75,8	350,5	2.125,37	% 7,80
Belçika	10.310.000	25.219,30	81,1	75,1	364,18	2.276,14	% 9,00
Bulgaristan	7.845.500	2.113,70	75,28	68,58	25,7	84,2	% 4,20
Hırvatistan	4.430.000	5.620,00	78	69	105	500	% 8,90
Kıbrıs	710	15.158,03	81	76,1	117,69	862,21	% 5,70
Çek Cumhuriyeti	10.190.000	7.249,74	78,7	72,1	144,46	513	% 7,10
Danimarka	5.380.000	34.150,69	79,5	74,8	278,02	2.497,71	% 7,30
Estonya	1.356.000	5.091,45	77	65,2	86,9	250,6	% 4,90
Finlandiya	5.200.000	26.868,46	81,5	74,9	380,52	1.735,00	% 6,50
Fransa	59.340.000	25.628,65	82,9	75,6	269,63	2.660,94	% 10,40
Almanya	82.440.000	25.599,22	81,3	75,6	392,87	2.740,55	% 10,70
Yunanistan	11.000.000	12.850,36	80,7	75,4	167,82	912	% 7,10
Macaristan	10.200.000	6.851,85	76,7	68,4	110	450	% 6,30
İrlanda	3.900.000	33.165,21	80,3	75,2	250,51	2.641,03	% 8,00
İtalya	56.990.000	22.080,17	82,9	76,8	304,95	1.630,08	% 7,40
Letonya	2.350.000	3.804,26	76	64,8	37,13	100,32	% 3,30
Litvanya	3.480.000	4.209,60	77,5	66,3	80	168,6	% 4,00
Lüksemburg	440	50.898,86	81,5	74,9	295,45	2.574,00	% 5,10
Malta	400	10.241,50	81	75,9	75	623	% 6,10
Hollanda	16.105.000	27.609,38	80,7	76	269,98	2.523,90	% 9,10
Norveç	4.550.000	44.512,26	81,5	76,4	340,18	3.241,00	% 7,30
Polonya	38.240.000	5.235,30	78,7	70,4	93	187	% 3,80
Portekiz	10.407.000	12.502,91	80,5	73,8	328,42	1.141,01	% 9,10
Romanya	22.573.000	2.154,42	73,8	66,3	23	52	% 3,00
Slovakya	5.380.000	4.674,16	77,8	69,9	92,49	298	% 6,40
Slovenya	2.000.000	11.692,55	80,5	72,7	167,5	864,6	% 7,40
İspanya	41.837.894	16.640,61	83,1	75,7	304,1	1.268,71	% 7,60
İsveç	8.940.000	28.602,62	82,1	77,7	375,17	2.144,00	% 7,50
İsviçre	7.350.000	38.700,86	83	76,9	444,93	3.775,77	% 9,80
Türkiye	65.000.000	29.494,05	64	57	50	150	% 5,10
İngiltere	58.920.000	28.176,10	80,2	75,5	246,58	1.628,00	% 5,80
AB 25 ortalaması	18.085.120	18.877,79	80,2	73,38	223,74	1.390,36	% 6,96

Notlar:

Hırvatistan hariç nüfus ve GSYİH'ye ilişkin rakamlar 2002 yılına ait olup "Eurostadt" verileri kullanılmıştır. PGEU'nun Hırvatistan ve İspanya için kullandığı rakamlar ise üyeler tarafından sağlanan OECD değerleridir.

Almanya, Kıbrıs (2001) ve İngiltere (2000) için kullanılan yaşam beklentisi rakamları 2002 yılına ait olup Eurostadt verileri kullanılmıştır. PGEU'nun Türkiye için kullandığı rakamlar ise üye tarafından sağlanmıştır ve 2001 yılı için geçerlidir.

PGEU'nun Hırvatistan için kullandığı yaşam beklentisi rakamları üye tarafından sağlanmıştır ve 2002 yılı için geçerlidir.

Türkiye için belirtilen yaşam beklentisi rakamları ise üye tarafından sağlanmıştır ve 2001 yılı için geçerlidir.

Kişi başına düşen sağlık bakım ve ilaç harcamalarına ilişkin rakamlar PGEU veritabanı için hazırlanan sorular ile eczacılık mesleği anketine verilen cevaplardan derlenmiştir. Yunanistan ve Lüksemburg için belirtilen rakamlar OECD ve Eurostadt değerleridir.

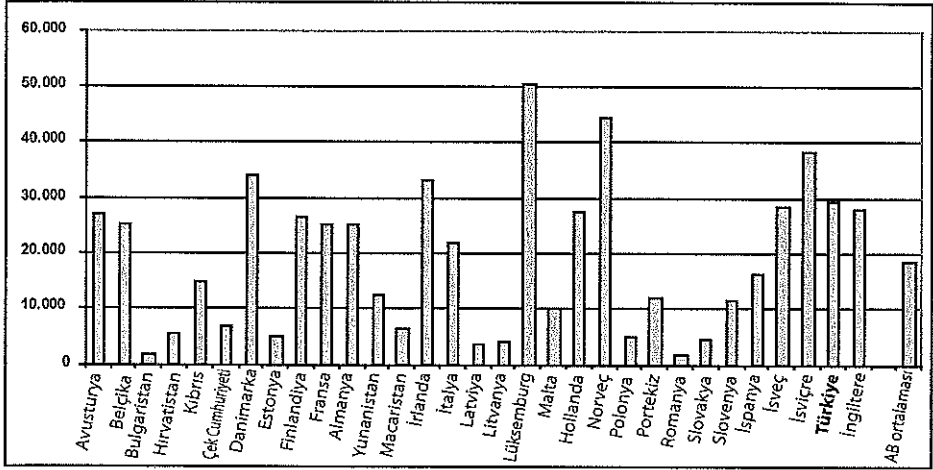
Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Finlandiya, Macaristan, İrlanda, Litvanya, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç ve İsviçre için belirtilen kişi başına düşen sağlık bakım ve ilaç harcamalarına ilişkin rakamlar 2002 yılına aittir.

Fransa, Almanya, İtalya, Romanya, Slovakya, Slovenya, Türkiye ve İngiltere için belirtilen kişi başına düşen sağlık bakım ve ilaç harcamalarına ilişkin rakamlar 2001 yılına aittir.

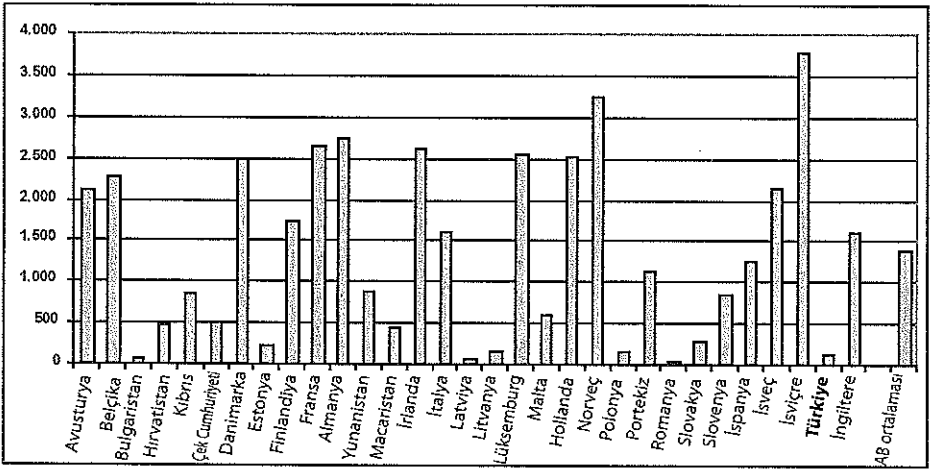
Hırvatistan ve Estonya için belirtilen kişi başına düşen sağlık bakım ve ilaç harcamalarına ilişkin rakamlar 2003 yılına aittir.

Yunanistan, Letonya, Lüksemburg, Malta ve Polonya için belirtilen kişi başına düşen sağlık bakım ve ilaç harcamalarına ilişkin rakamlar 2000 yılına aittir.

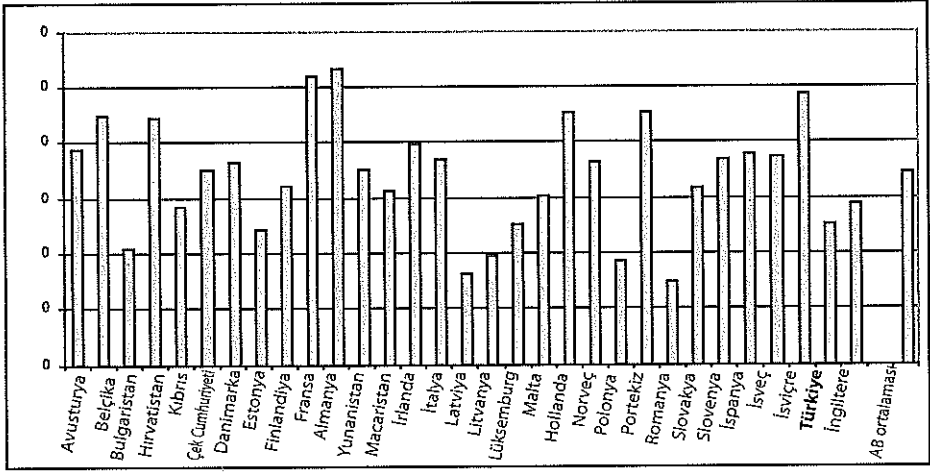
Figür 1. Kişi Başına Düşen GSYİH

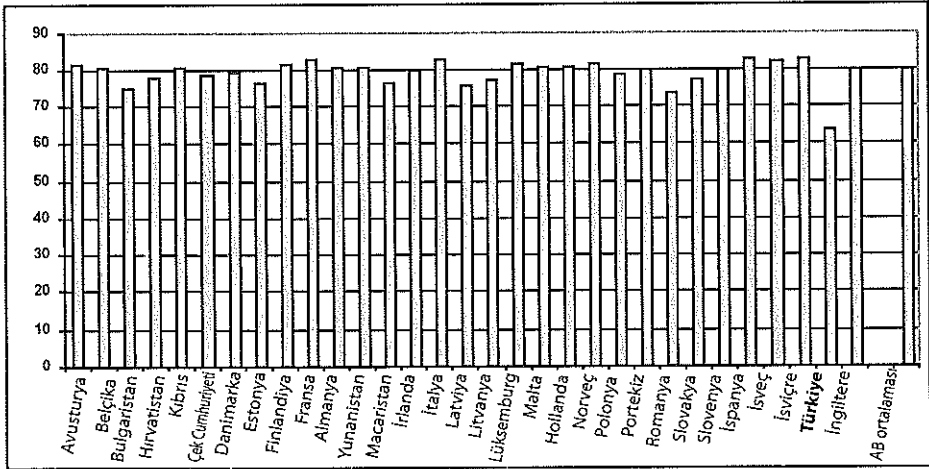
Figür 2. Kişi Başına Düşen Sağlık Bakım Harcaması

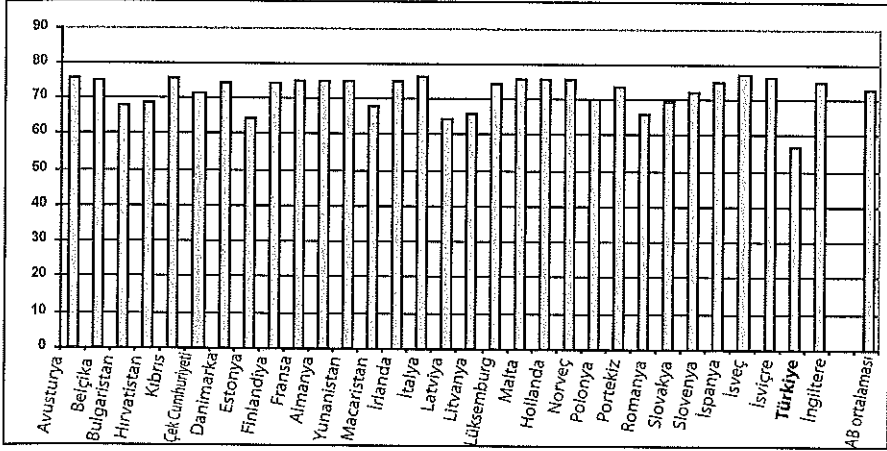
Figür 3. GSYİH Yüzdesi Olarak Kişi Başına Düşen Sağlık Bakım Harcamaları

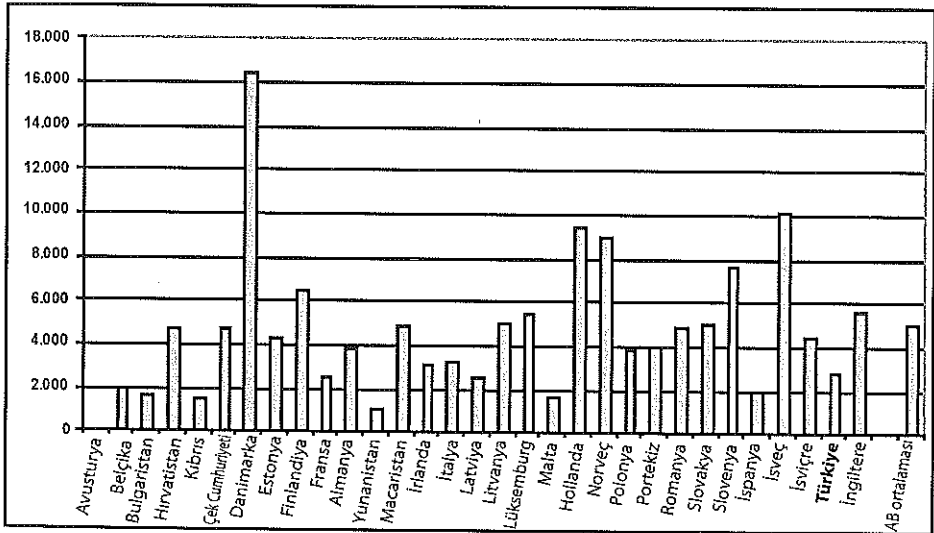
Figür 4a. Kadınlar için Yaşam Beklentisi

Figür 4b. Erkekler için Yaşam Beklentisi

Figür 5. Serbest Eczane Başına Düşen Kişi Sayısı

Bu grafiğe ilişkin açıklayıcı bilgiler için lütfen Tablo 2 ile ilgili notları inceleyiniz.

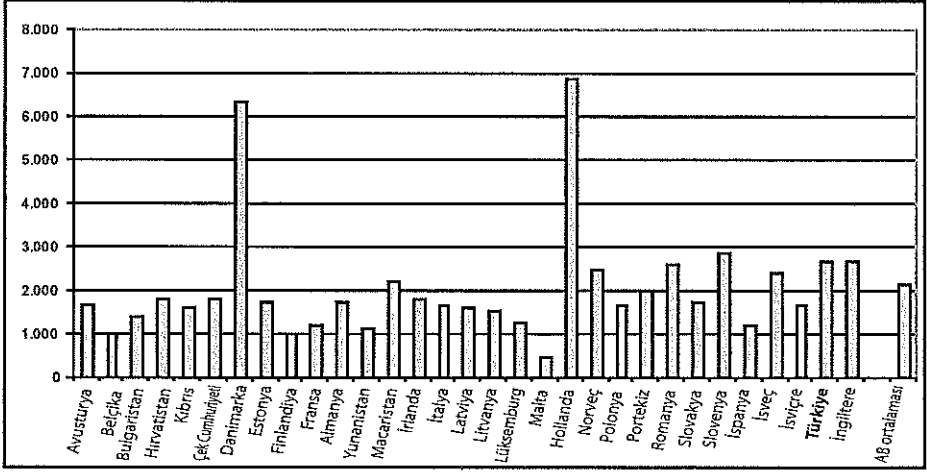
Tablo 2. Temel Eczacılık Verileri

Ülke	Nüfus	Serbest Eczane Sayısı	Serbest Eczacı Sayısı	Eczane Teknisyenleri ve Kalfaları Sayısı	Serbest Eczacı Başına Düşen Kişi Sayısı	Serbest Eczane Başına Düşen Kişi Sayısı
Avusturya	8.040.000	1.162	4.623	4.521	1.739	5.819 (6.919)
Belçika	10.310.000	5.256	9.700	5.074	1.063	1.962
Bulgaristan	7.845.500	4.400	5.400	4.200	1.453	1.783
Hırvatistan	4.430.000	930	2.420	1400	1.831	4.763
Kıbrıs	710.000	435	435	10	1.632	1.632
Çek Cumhuriyeti	10.190.000	2.107	5.550	5.000	1.836	4.836
Danimarka	5.380.000	327	840	2.568	6.405	16.453
Estonya	1.356.000	307	757	554	1.791	4.417
Finlandiya	5.200.000	800	1.345	2.430	1.063	6.500
Fransa	59.340.000	22.697	47.502	19.829	1.249	2.614
Almanya	82.440.000	21.305	46.140	81.974	1.787	3.870
Yunanistan	11.000.000	9.300	9.400	NA	1.170	1.183
Macaristan	10.200.000	2.050	4.597	7.240	2.219	4.976
İrlanda	3.900.000	1.230	2.139	698	1.823	3.171
İtalya	56.990.000	16.808	33.000	16.000	1.727	3.391
Letonya	2.350.000	909	1.434	1.425	1.639	2.585
Litvanya	3.480.000	675	2.195	1.734	1.585	5.156
Lüksemburg	440.000	79	332	NA	1.325	5.570
Malta	400.000	225	756	NA	529	1.778
Hollanda	16.105.000	1.707	2.334	13.023	6.900	9.435
Norveç	4.550.000	502	1.807	4.307	2.518	9.064
Polonya	38.240.000	9.693	22.000	70.000	1.738	3.945
Portekiz	10.407.000	2.759	5.122	4.196	2.019	4.044
Romanya	22.573.000	4.600	8.500	18.000	2.656	4.907
Slovakya	5.380.000	1.070	3.000	2.200	1.793	5.028
Slovenya	2.000.000	260	689	433	2.903	7.692
İspanya	41.837.984	20.098	33.385	32.325	1.253	2.082
İsveç	8.940.000	870	417	2.366	2.419	10.276
İsviçre	7.350.000	1.650	4.290	8.745	1.713	4.455
Türkiye	65.000.000	22.000	24.115	44.000	2.695	2.955
İngiltere	58.920.000	10.463	21.871	NA	2.694	5.631
AB ortalaması	18.085.120	5.302	10.388		2.166	5.105

Notlar:

- 1) Eczane ve eczacı sayısına ilişkin rakamlar PGEU veritabanı için hazırlanan sorular ile eczacılık mesleği anketine verilen cevaplardan derlenmiştir.
- 2) Avusturya, Belçika, Hırvatistan, Kıbrıs, Estonya, Finlandiya, Almanya, İtalya, İrlanda, Hollanda, Portekiz ve İsveç için belirtilen rakamlar 2003 yılına aittir.
- 3) Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, Letonya, Litvanya, Norveç, İspanya, İsveç, İsviçre ve İngiltere için belirtilen rakamlar 2002 yılına aittir.
- 4) Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Romanya, Slovakya ve Türkiye için belirtilen rakamlar 2001 yılına aittir.
- 5) Avusturya'nın belirli kırsal bölgelerinde genel sağlık uzmanlarının doğrudan ilaç verme yetkisi vardır ve bu nüfusun yaklaşık % 16.7'sine tekabül etmektedir. Dolayısıyla bu rakam da hesaba katıldığında serbest eczacı başına düşen kişi sayısı 5819 olmaktadır.
- 6) İsveç, Finlandiya ve Norveç'te üç yıllık üniversite eğitimi almış kişilerden oluşan eczacı destek personeli istihdam edilmektedir. Bu kişiler Eczane teknisyenleri veya eczacı kalfaları ile aynı işleve sahip değildir ve eczacıların nezareti olmaksızın ilaç yazma hakkına sahiplerdir. Norveç eczacı destek personelini toplam eczacı sayısına dâhil ederken İsveç ve Finlandiya dahil etmemektedir. Dolayısıyla İsveç ve Finlandiya'da serbest eczacı başına düşen kişi sayısı hesaplanırken eczacı destek personel sayısı da dikkate alınmıştır.
- 7) Malta için belirtilen eczacı sayısı sadece serbest eczaları değil tüm kayıtlı eczacıları kapsamaktadır.
- 8) Hollanda için belirtilen serbest eczacı başına düşen kişi sayısının yüksek olmasının bir nedeni de bu ülkede gerekli ehliyete sahip eczane kalfalarının eczacıların nezaretinde ilaç yazma hakkına sahip olmasıdır. Ayrıca İngiltere'de eczane teknisyenleri ve kalfalar eczacıların nezaretinde ilaç yazma hakkına sahiptir.

Figür 6. Serbest Eczacı Başına Düşen Kişi Sayısı

Bu grafiğe ilişkin açıklayıcı bilgiler için lütfen Tablo 2 ile ilgili notları inceleyiniz.

Temel Hukuki Enformasyon

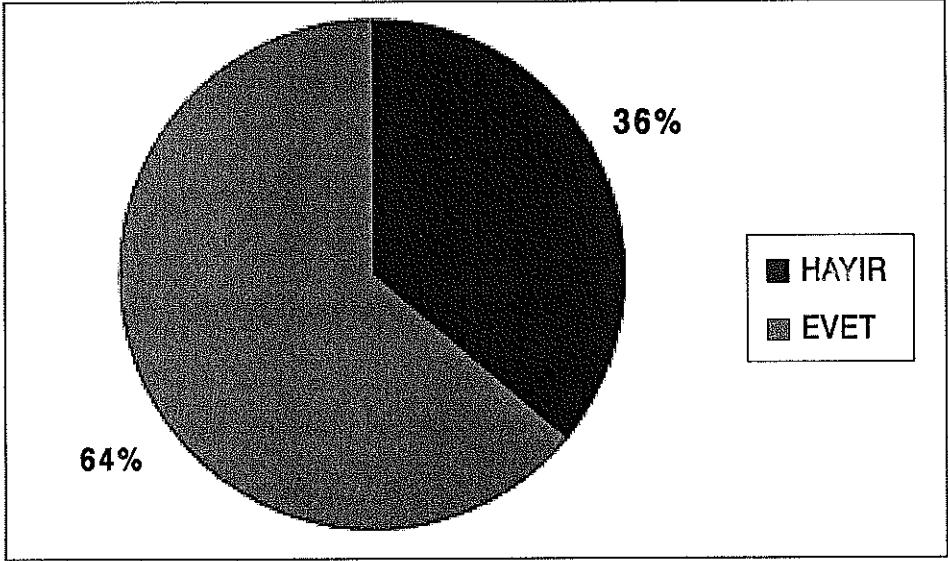
Burada verilen bilgiler Haziran 2004'e kadar olup iki konuda üye olmayan örgütlerden de bilgi sağlanmak koşuluyla PGEU üye örgütlerinin PGEU veritabanı için hazırlanan sorular ile eczacılık mesleği anketine verilen cevaplardan derlenmiştir. Bazı durumlarda eczacılık mesleğine ilişkin yasal düzenlemeler çok hızlı gerçekleşmesinden dolayı bazı bilgilerin güncelliğini yitirmiş olma ihtimali mevcuttur fakat güncel rakamları elde edebilmek için her türlü çaba sarf edilmiştir.

Tablo 3. Eczane Kurulumu

Ülke	Yeni bir eczane kurmak için coğrafi ya da nüfusa dair özel bir kriter var mı?	Eğer yanıt HAYIR ise eczaneler nüfusun ihtiyaçlarına göre mi kuruluyorlar?
Avusturya	Evet	-
Belçika	Evet	-
Bulgaristan	Hayır	Hayır
Hırvatistan	Evet	-
Kıbrıs	Hayır	Hayır
Çek Cumhuriyeti	Hayır	Hayır
Danimarka	Hayır	Evet
Estonya	Hayır	Hayır
Finlandiya	Hayır	Evet
Fransa	Evet	-
Almanya	Hayır	Hayır
Yunanistan	Evet	-
Macaristan	Evet	-
İtalya	Evet	-
İrlanda	Hayır	Hayır
Letonya	Evet	-
Litvanya	Hayır	Hayır
Lüksemburg	Evet	-
Malta	Evet	-
Hollanda	Hayır	Hayır
Norveç	Hayır	Hayır
Polonya	Hayır	Hayır
Portekiz	Evet	-
Romanya	Hayır	Hayır
Slovakya	Hayır	Hayır
Slovenya	Evet	-
İspanya	Evet	-
İsveç	Hayır	Evet
İsviçre	Hayır	Hayır
İngiltere	Hayır	Evet
Türkiye	Hayır	Hayır

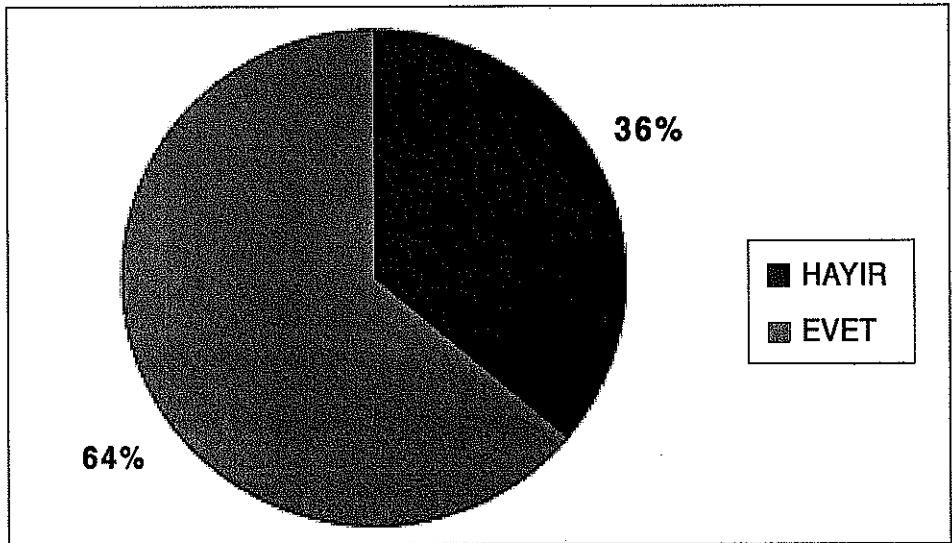
Figür 7. Eczane Kurulumu

Yeni eczaneler nüfusun ihtiyaçlarına göre mi kuruluyor?

* Bu grafik 25 Avrupa ülkesi temel alınarak hazırlanmıştır.

Figür 8. Eczacı olmayan bir kimsenin eczane sahibi olması mümkün müdür?

Tablo 4. Eczane Sahipliği

Eczacı olmayan bir kimsenin eczane sahibi olması mümkün müdür?

Ülke	Evet	Hayır
Avusturya		X
Belçika	X	
Bulgaristan		X
Hırvatistan	X	
Kıbrıs		X
Çek Cumhuriyeti	X	
Danimarka		X
Estonya	X	
Finlandiya		X
Fransa		X
Almanya		X
Yunanistan		X
Macaristan		X
İtalya		X
İrlanda	X	
Letonya		X
Litvanya	X	
Lüksemburg		X
Malta	X	
Hollanda	X	
Norveç	X	
Polonya	X	
Portekiz		X
Slovakya		X
Slovenya		X
İspanya		X
İsveç		X
İsviçre	X	
İngiltere	X	
Türkiye		X

Notlar:

1) İngiltere’de eczane açmak için hiçbir kısıtlama olmamasına rağmen Ulusal Sağlık Sistemi’ne (NHS) farmasötik hizmet verebilmek için kontrat şartlarını yerine getirmek gerekmektedir. Eczane geri dönüşlerinin ortalama % 80’ini NHS reçeteleri oluşturduğu için NHS kontratı olmayan çok az eczane bulunmaktadır.

Tablo 5. İlaç e-Ticareti

İlaçların e- ticareti için yasal izin var mı?

Avusturya	Hayır
Bulgaristan	Hayır
Belçika	Hayır
Hırvatistan	Hayır
Kıbrıs	Hayır
Çek Cumhuriyeti	Hayır
Danimarka	Evet
Estonya	Hayır
Finlandiya	Hayır
Fransa	Hayır
Almanya	Evet
Yunanistan	Hayır
Macaristan	Hayır
İrlanda	Hayır
İtalya	Hayır
Letonya	Hayır
Litvanya	Hayır
Lüksemburg	Hayır
Malta	Evet
Hollanda	Evet
Norveç	Hayır
Polonya	Hayır
Portekiz	Hayır
Romanya	Hayır
Slovakya	Hayır
Slovenya	Hayır

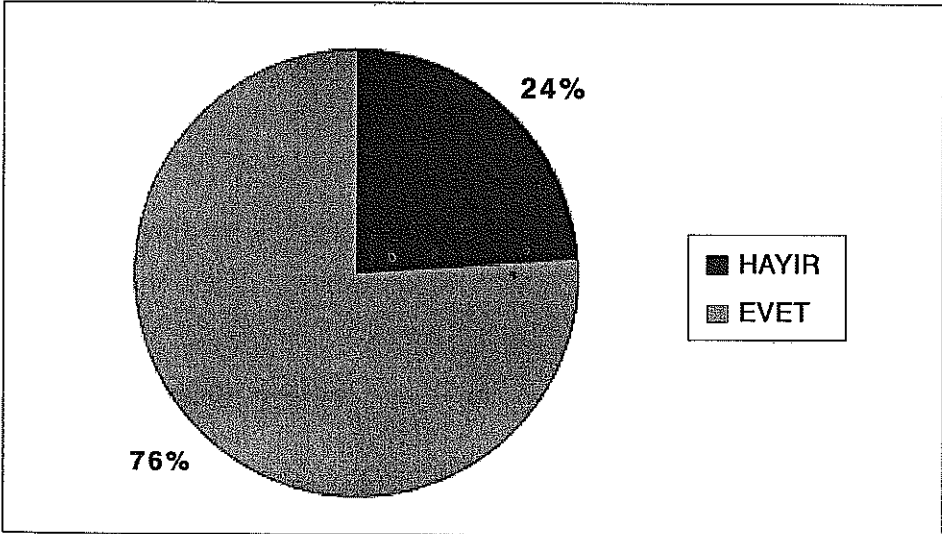
İspanya	Hayır
İsveç	Evet
İsviçre	Evet
Türkiye	Hayır
İngiltere	Evet

Notlar:

- 1) Danimarka, Almanya, Hollanda ve İngiltere'de ilaçların internetten satışı sadece izinli eczaneler tarafından yönetilen web siteleri aracılığıyla yürütülmektedir.
- 2) İsveç'te ilaçların internetten satışı sadece İsveç ulusal eczaneler örgütü Apoteket tarafından yürütülmektedir.
- 3) Romanya'da ilaçların internetten satışına izin veren veya yasaklayan herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

Figür 9. İlacın E-ticareti

İlaçların e- ticareti için yasal izin var mı?

Tablo 6. Reçetesiz İlaçlar

Reçetesiz ilaçlar eczaneler dışında satılabiliyor mu?

Ülke	Evet	Hayır
Avusturya	X	
Kıbrıs		X
Çek Cumhuriyeti	X	
Belçika		X
Danimarka	X	
Estonya		X
Finlandiya		X
Fransa		X
Almanya	X	
Yunanistan		X
Macaristan		X
İtalya		X
İrlanda	X	
Letonya	X	
Litvanya		X
Lüksemburg		X
Malta		X
Hollanda	X	
Norveç	X	
Poonya	X	
Portekiz		X
Slovakya		X
Slovenya	X	
İspanya		X
İsviçre	X	
İsveç		X
İngiltere	X	
Türkiye		X

Notlar:

- 1) Avusturya'da bazı doğal ilaçlar ve terapötik çaylar reçetesiz ilaç satmaya yetkili kişiler tarafından doğrudan satılabilmektedir.
- 2) Danimarka, Almanya, İrlanda, Hollanda, Norveç ve İngiltere'de "genel satış listeleri"nde yer alan reçetesiz ilaçlar eczaneler dışında satılabilmektedir. Fakat bu listelerde yer almayan reçetesiz ilaçlar eczanelerde satılmak zorundadır.
- 3) Çek Cumhuriyeti'nde az sayıda "rezerv ilaç" listesindeki reçetesiz ilaçlar eczaneler dışında satılabilmektedir.
- 4) Kıbrıs, Letonya ve Slovenya'da bazı doğal ilaçlar, terapötik çaylar ve para-farmasötik ürünler eczaneler dışında satılabilmektedir.
- 5) İngiltere'de hâlihazırda hayli çok sayıda reçetesiz ilaç sadece eczanelerde satılabilmektedir.

Figür 10. Reçetesiz İlaçlar

Reçetesiz ilaçlar eczaneler dışında satılabiliyor mu?

